

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

NAPREJ.

Oznanila.
Za navadno dvestopno vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natise, veče črke plačujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 45.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Dalje o prošnji zarad davkov.

Pa tudi nikdar ni obveljalo, kar govori prvi del §. 26. v patentu 1817. leta, da bi se v deželi za zdaj imel razdeliti na katastrovej podlogi stari zemljiški davek, in da bi to imelo veljati, dokler bi ne bilo vse poravnano. Da je po Kranjskem to obveljalo, da bi se bilo zapisalo, naj bode to Kranjskeje za trdno veljaven davek, kar je do 1843/44. leta le začasno zapisano stalo, namreč po 535.731 gld. 11³/₄ kr. na leto za vso deželo, in ko bi se le samo temu bili določili prikladje po novem dačnem merilu, potem bi ne bilo marsiktere tožbe. Najprvo se je 1843/44. leta žalostno pokazalo, kakošni nastopki so prišli iz tega, ker se ni gledalo, kar v svojih dveh poglavitnih rečéh zapoveduje §. 26., na svitlo dan 1817. leta, ko so v eno posodo vrgli dozdanje dačne zneske več sosednjih pokrajin, posebno pa zneske štajerske, koroške in kranjske dežele, in pomnožili jih po katastru za trdno veljavnem. Zato je potlej na Kranjsko deželo prišlo po 682.547 gld. 34 kr., namestu poprejšnjih 535.731 gld. 11³/₄ kr. na leto, in tako so davki narastli vsej deželi za 146.816 gld. 22¹/₄ kr.; poprejšnji koroški davek pa, ki je znašal po 602.147 gld. 45²/₄ kr., ponižali so na 449.996 gld. 55³/₄ kr. na leto, da je torej plačevala po 152.150 gld. 49³/₄ kr. menj nego poprej; Štajerska pak je plačevala prej po 1.432.258 gld. 51³/₄ kr., potem pa le po 1.300.707 gld. 55 kr., torej po 131.550 gld. 56³/₄ kr. na leto menj, nego poprej. To je bilo tedanjim kranjskim stanovom na znanje dano 11. dan septembra meseca 1843. leta, in mislili so, da zahteva njih vest, ker so bili našej deželi zakoniti zastopniki, da se vpró, in da ne privolijo davkov, postavljenih na tako negotovo podlogo, in da ob enem v dobro podprtej prošnji poiščejo pomoči na prestolovih stopnicah. To prošnjo do Nj. veličanstva je bil pomnoženi stanovski odbor naredil 9. dan maja meseca 1844. leta, in daljno prizadevanje stanovskih poslancev na Dunaji ni bilo zastonj. Po najvišem sklepu, danem 6. julija 1845. leta, morali so uradno preiskati in popraviti katastrovo cenitev po vsem novomeškem, sem ter tje pa tudi po ljubljanskem in postojnskem okrožji. Ne bili bi pravični, ko bi ne pritegnili, da je to preiskavanje pomoglo našej deželi, posebno pa nekterim krajem, dasitudi ni bila ta pomoč nikakor taka, kakoršne se je bilo po pravici nadjati. Kar je bilo poprej preočitno neprilično vzlasti po sosednjih srenjah, to je bilo potem odpravljeno; marsikake neenakosti po deželi so bile poravnane, in tako se je zgodilo, da je vsa dežela na leto po 40.028 gld. davka menj plačevala, torej samo po 642.519 gld. 34 kr. To je pa dobilo veljavo še le 1849. leta, in veljalo je samo za eno leto. Uže 1850. leta pak se pričnó tisti prikladje, ki so povikšali davek na 989.271 gld. a. vr.; po toliko namreč mora zdaj plačevati dežela vsako leto. Bilo bi

pa sicer tudi oči treba zapreti, da bi ne gledale, kakošne so reči, ako bi si zotaj mi ne upali povedati, da to katastrovo pregledovanje ni korenito pomaglo, da ni povsod vsega poravnalo, posebno pa ne odpravilo vseh neprimernosti, ki so med raznimi deželami. Res bi človek mislil, da je Kranjska najmenj z davki obložena, ker glavo zadeva samo po 1 gld. 26 kr. st. vr. (le po Dalmaciji in Primorji mora glava menj plačevati), na orál pa spada pri nas po 26 kr. (samo Saleburška, Koroška, Primorje in Dalmatinska menj plačuje); toda številstvo po glavah ne kaže stvari, kakoršna je zares, ker zemljiški davek ni razdeljen po glavah narodnega števila, ampak po samih kmetijah; na Kranjskem pa na kmetijo spada po 5 gld. 45. kr. davka na leto, kar je res menj, nego po Koroškem, koder se od kmetije plačuje po 8 gld. 36 kr., in po Štajerskem, koder se daje od kmetije po 6 gld. 54 kr.; ali to je pa le za to, ker na Kranjskem se na kmetijo šteje samo po 13¹²/₁₆ orali, na Štajerskem pak po 16¹⁰/₁₆ orali, in na Koroškem po 24¹⁴/₁₆ orali. Ta razloček je od tod, ker po Kranjskem je uže davno potrjeno in navadno, da se kmetije smejo kosati in trgati. Med zgornjo in doljno Avstrijsko, med Saleburško, Štajersko, Koroško, Primorsko, Moravsko, Sleško, Krakovsko in Dalmatinsko ima Kranjska največ zapisanega grobega (brutto) dohodka od zemlje, in sicer po 17 gld. 5 kr. iz orali, največ pa tudi čistega dohodka zapisanega, namreč po 7 gld. 22 kr. iz orali, dasitudi orál na Kranjskem rodi le po 8³⁰/₆₄ vaganov pšenice in po 8⁵⁴/₆₄ vaganov rži; samo Primorska in Dalmatinska še menj rodi; vse druge dežele pa rodé več od Kranjske. Še laže pak se umeje, zakaj je po Kranjskem poljski čisti dohodek tako visok zapisan, če se pregleda katastrova cena. Med vsemi deželami, ktere smo imenovali poprej, ima Kranjska za Saleburško najdražo pšenično ceno zapisano, to je po 2 gld. 19³/₄ kr. st. v. na mernik, rž je pa cenjena po 1 gld. 19 kr. na mernik, torej draže nego na spodnjem in zgornjem Avstrijskem, na Štajerskem, Koroškem, Moravskem, Sleškem, Krakovskem in Dalmatinskem. Enako postavljene so tudi vse druge cene. Ječmen je pisan po 1 gld. 10 kr. mernik, oves po 42³/₇ kr. mernik; korun (krompir) je pisan po 17 kr. mernik (samo na Dalmatinskem je pisan po 18 kr.); debeljača (turšica) na Kranjskem po 1 gld. 12³/₄ kr. mernik (draže cenjena je samo na Dalmatinskem po 1 gld. 14 kr.); lan ima na Kranjskem po 11 gld. 40 kr. za stot (cent) zapisane cene, na Koroškem pa samo po 8 gld. 52 kr., na Moravskem po 9 gld. 49 kr., na Sleškem, po 11 gld. 24 kr. in na spodnjem Avstrijskem po 7 gld. 50 kr.; detelja in turška detelja (esparsette) ima na Kranjskem po 31 kr. za stot (cent) pisane cene; po vseh deželah ima nižo ceno pisano, samo na Moravskem po 31³/₄ kr. za stot. — Znano je pa, da Kranjska ne pridela toliko žita, kolikor ga potre-

buje; zato je na trgu žito pri nas drago. Ko bi pa kdo hotel na tržno ceno opirati se, in ko bi hotel reči, da se je zaradi velike tržne cene tudi katastrofa cena morala draga zapisati, tacemu bi se moralo opomniti, da je razloček med cenami tistih trgov, na ktere kmet nosi na prodaj svoj prebitek, t. j. česar sam ne more použiti, in med tistimi trgi, na katerih mora kmet kupovati, ker je sam na svojem premalo pridelal. Tako se godi po Kranjskem s tržno ceno. In na ceno tistega žita, ki se ni doma pridelalo, ampak iz tujih dežel k nam pripeljalo, pač ne more opirati se katastrofa cenitev. Iz tega se vidi, zakaj je skopi skralup kranjske zemlje zapisan v katastru, da več rodi čistega dohodka nego druge imenovane dežele, več nego Moravska z rodovito Hano. Ali ta neprirodnost se pa tudi očitno kaže, in na dan hodi potreba, da bi se po pravičnem razmerji kmalo poravnali zemljiški davki.

Goveja kuga.

„Novice“ pišejo: „goveja kuga je uže potihnila povsod, koder je bila po črnomeljskem okraji; le v Preloki, kjer se je bila najprvo začela, zbolelo je 22. in 23. dan maja zopet dvoje goved, ktera je komisija dala ubiti, da se kuga ne raztrosi. V Malej Pristavi postojnskega okraja sti necemu gospodarju dve kravi poginili za kugo; tretjo pa, uže tudi bolno, dala je komisija ubiti. C. kr. koroška vlada je 10. dan maja meseca ukazala, da nobeno govedo ne sme iz Kranjskega na Koroško, če nima popolnoma verjetnih spričil, ktera je podpisal župan in c. gosposka, od kod je in da zdrava. Kdor nima tacega pisanja, temu živino zapodé nazaj čez mejo, ali jo pa denó v zaprtijo. Taka se tudi zgodi kožam, rogovom, parkljem, kostém, surovemu loju in mésu.“ 3. dan t. m. smo zvedeli tudi mi, da je v Zagorji na Notranjskem v zaprtii ena hiša, pri ktere se je bila zopet pokazala goveja kuga.

Dopisi.

Iz Ljubljane 3. junija. a.— Bileam, Beorjev sin, iz „rajha“ prisedši vrednik uradnega lista „Laibacher Zeitung“ se hitro pripogne, kadar se mu koli zdí, da bi morda pobral kako stvar, ki ima v sebi kaj tistega, kar bi zbodlo v nos kacega Slovence; vse to je uže davno znano. Morda bi kdo utegnil vprašati, zakaj mu pravim Bileam? Zato, ker se mu godi, kakor se je proroku Bileamu, Beorjevemu sinu, kteremu je bil ukazal moabski kralj Balak, Ziporjev sin, naj ide Izraelce preklinjat. Bileam, Beorjev sin, pak je osedlal oslico, in jezdil na hrib, da bi preklinjal Izraelce. Trikrat je bil sezidal po sedem oltarjev; trikrat je daroval po sedem juncev in po sedem ovnov, in kadar je hotel preklinjati, vselej mu je izpodletelo; Izraelcem ni mogel škodovati! Enaka se godi tudi vredniku uradnega ljubljanskega lista. Uže mnogo je do zdaj sam nerad koristil Slovencem, dasitudi vedno le išče in premišlja, kako bi jim škodoval; dasitudi v svoj list nalašč jemlje napake, kakoršna je „quosque tantum,“ samo da bi pred svetom osramotil poštene, za korist našega mesta v resnici skrbne meščane. Da se ne vrnem predaleč v zgodovino njegovega delovanja, naj opomnim samo, kaj se mu je zgodilo 3. dan t. m. V oddelku „ingesendet“ je prinesel neko stvar, ki bi rada bila pesem — réven porod kašljive muze, ktere pesniški duh je uže tako matór (hochbetagt), da se gotovo komaj o bérlah drží po konci. Mislil je s tem zopet ujeziti Slovence, pa se mu je zopet zgodilo, kakor Bileamu, Beorjevemu sinu. Kdor koli je bral to stvarco, vsak se je kaj v slast smejal. Tacemu porodu se pa ne smé nič odvzeti, nič pristaviti. Prosim torej, naj bi jo slavno vredništvo ponatisnilo vso brez kake premembe tistim Slovencem — kakoršnih je

tudi po Kranjskem jako dosti — ki ne beró ljubljanskega uradnega lista, da se bodo smejali še oni, kakor smo se mi.*)

Kranjski voznik Ljubelo železnico oznani.

Bođ' slaven Ljubel, belo solzan, a)
Ne dalno že pride želez'ca na dan;
Ne boš slišal škripati predmorske teže, b)
Pa tuđ' ne žvižgati voznike želne,
Tuđ' ne sveršati trompete ponečne grede. c)
Naj sušice doteče,
Naj solnce pripeče,
Brez straha spoderkne snežnični blago, d)
Zavoľ urne želez'ce voznika ne bo. —
Le ostan' ti gajžle brez mire sklep, e)
Po kateri od kola do kola perskače klek. f)

Ljubel se ustraši, in 'zdehuje.

Ste upal mi starčku iz belo glavo,
Vozniki perjatli ste peli lepo,
Zdaj čujem na Teržič, in' gledam prot Kran',
Poslušam in' čakam de bodem naslan.
Še vzdignem prot mestu Ljubljani urat,
Rasločim — ja dobro — Golove in' Grad;
Vidim na levi spušati en puh,
Je — mi terdjo se vstrašim železnice duh.
Oterpne moj truplo za zmiram čez to,
Zdaj bode — ah bode! na večno tako.

3m Mai 1863. — Keit Slovene aber ein cchter Krainer

A. Murgel.

a) Aufthauender Schnee. b) Meereswaren. c) Die Post. d) Schneelawinen. e) Telegraph. f) Der Untertrainer versücht darunter das „Zauber-männchen,“ wahrscheinlich als Produkt des Berges Klek, wo sich der Sage nach die Zauberinnen aufhalten.

Vprašam: kateri Slovének do dobrega umeje ta jargon, dasitudi ima toliko opomb in pristavkov?

Iz Ljubljane. 4. dan junija. X. Sicer je bila navada na ljubljanskej gimnazii, da so na sv. telesa dan pri procesii učenci imeli za dijaške novce kupljeno zastavo (bandero), ktero so nosili osmošolci. Tega letos ni bilo. G. katehet je bil učenecem naročil, naj izberó sami izmed sebe tistega, ki bode zastavo nosil, in pa še dva druga, da bosta hodila poleg njega na desnej in levej strani. Tako so učenci tudi naredili. Ko je pa g. vodja zagledal, da imajo vsi trije slovenske obleko — surke — potem je vprašal: kaj ni med vami nikogar v črnem fraku? Odgovorili so, da ne. G. vodja pak je rekel: torej pojdemo brez zastave za procesijo. Tako se je tudi zgodilo. Vprašamo: od kdaj je frak postal bogu dopadljivši nego surka? Če po družih slovenskih gimnazijah učenci smejo brez kazni in bojazni surke nositi, kadar in kakor hoté, zakaj bi jih pa ne smeli naši gimnazijski učenci, med kterimi je lani bilo 590 Slovencev pa le 80 Nemcev in 2 Laha?

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Za „slovensko matico“ je po „Novicah“ poslal 100 gld. dr. J. Muršec, učitelj verskega zakona v Graču na višej realki; iz Vidma je poslal nek rodoljub 4 obligacije narodnega posojila za 240 gld.

— Z dovolitvo c. k. državnega ministerstva se je razpustila postojnska komisija, ki je imela v roci odkup in uravnavo zemljiške osvoboditve; njena opravila so se 1. dan t. m. izročila c. k. okrajnej gosposki v Postojni.

Selca. Včeraj zjutraj je v Selcah Loškega okraja 33 poslopj naglo pogorelo. Vnelo se je od streljanja med procesijo.

Dunaj. 1. dan t. m. je umrl nadvojvoda Maksimilijan d'Este v Ebenzweierji na zgornjem Avstrijskem. Nadvojvoda Maksimilijan je bil veliki mojster nemškega reda; porodil se je bil 14. julija 1788. leta.

— Časniki povedajo, da je za vojnega ministra odločen hrvaški ban g. baron Šokčević.

*) Evo krasne pesmit

Trojedina kraljevina. V granici živi 122 let star mož, ki je nedavno oslepel; zato mu je vojno ministerstvo dovolilo podporo, da bode mogel brez skrbi živeti. Zmirom je še delal, dokler je kaj videl. Porodil se je bil 1741. leta; 1760. leta je vojeval v sedemletnej vojni; 1784. leta se je pa boril s Turki; potem ni več bil na vojski.

Moravska. 28. dan maja so peljali po železnici zopet vpornike v Olomuc iz Krakova. Eden izmed njih je skočil iz voza, ko je vlak najbolj tekel. Vojak, ki ga je spremljal, prime in drži vpornika za čamaro, dokler se mu ni odtrgala, in suknuja v rokah ostala. Vpornik je potem skočil na tla, in menda srečno pobegnil.

Ruska. Vlada misli zopet zadolžiti se, nekaj v Parizu, nekaj v Amsterdamu.

— Carja Aleksandra neki tako po udih trga, da roko nosi na obézi. — Tudi v Petrogradu se je osnoval skriven odbor, ki grozéca pisma pošilja visocim osobam. Senatni tajnik Skipor je zaprt, pa tudi njegova oba pomočnika; pri enem pišejo da so bili zalótili pisma, po katerih so bili ovajeni še drugi ljudjé.

Poljska. Po Ukrajni in po Volynskem vojujejo samo male čete, največ konjiki, katerih je čedalje več.

— Ruska vlada si jako prizadeva, da bi narodnej vladi zopet iz rok iztrgala oblast. Razdelila je vso deželo v male okraje, po katerih imajo zapovedajoči častniki (oficirji) vse nevojaško in vojaško gospostvo; pa neki da vse to več dosti ne pomaga.

— Na Podolskem vpornikom ukazuje Edmund Rozycki, sin poljskega vojskovoda, ki je znan iz vpora 1831. leta. Rozycki prè ima pod seboj 1500 konjikov in 700 pešcev. Do 30. maja se ni bil še udaril z Rusi.

Francozka. Francozki in angleški časopisi govoré, da je duhoven Casselli iznašel nov telegraf, ki sam razločno piše besede in mala podobe. Nedavno je po njem francozka cesarica telegrafovala prijateljicam svojo podobo, in Casselli je telegrafoval cvetočo rožo, ki je bila prav rudeča z lepimi, zelenimi listi; pa tudi telegraf jo je naredil, kakoršna je bila zares. Rossini je telegrafoval melodijo, zloženo Casseliju na čast. Tej napravi rekajo pantelegraf, ki tudi prè ne potrebuje tolicegega magnetičnega curka, kolikoršnega Morse-jev; dalje nima do njega vreme tolike oblasti. Vendar je še treba počakati, ali je vse to res, ali ne?

Lepoznanstvo.

Novela.

(Spisal Sorčan.)

(Konec.)

Bilo je po letu in kaj lepa noč. Ni se videla meglica na nebu, na katerem se je lesketala zvezda poleg zvezde; tiha luna je prihajala proti dvoglavemu hribu Ljubniku, kjer sploh zahaja za gore. Po vaséh Sorškega polja so uže matere in očetje mirno spali z otróki; iz óken več ni luč svetila. Tih mir in pokoj vlada povsod; samo čuk na drevesu prepeva žalostno pesem, psi lajejo po vaséh; petelin se je zbudil, s perotnicama udaril in zapél, da je prebudil sosednje peteline, ki mu hitro odgovarjajo; dekleta pa stojé pri oknih za mrežami, in čakajo drazih, ki vriskajo in pojó, gredé vsak do svoje ljube. Tudi Andrej ide po Sorškem polji proti Savi. Uže težko ga je pričakovala Minka; bila je torej vesela, ko ga je ugledala. „Andrej! zakaj nocoj tako pozno?“ vpraša ljubeznjivo.

Andrej: Predno smo se razšli, prepevali smo še v zboru

Vlaška. Laški vojskovod Türr je prišel v Bukreš, ž njimi pa laški in ogerski častnici, ki so v laškej službi. Türr bi se rad pogovoril s knezom Kuzo, kako bi se najlaže dalo napraviti, da bi vstali na južno-vzhodnej meji avstrijskega cesarstva Rumunci, Srbje, Ogrri in Poljaci vsak za svojo narodnost. Neki da je to osnoval knez Gorčakov, da bi prisilil Avstrijo, naj potegne z Rusko v poljskem vprašanji, ker sicer bi se jej v domačih deželah utegnil zakuriti vpor, in Lah bi pa ségli tačas po Benéško.

Angleška. V poljskih rečéh sti Angleška in Francozka dosti bolj enacih misli, nego sti bili še do zdaj.

— Diplomatična zveza med Angleško in Brazilijo neki da je prenehala.

— V Stratfordu je bil zbor, kateri se je pomenkoval, kako bi se prihodnje leto najlepše praznovala Shakspearjeva 300letnica. Sklenilo se je, da se povéca Stratfordska gimnazija, katero je bil ustanovil Eduard VI., in na kateri se je učil Shakspeare, in da bi se naredilo tudi več zalógov (stipendij) po angleških vseučiliščih, in da bi se osnovala nágrada (premija), iz ktere bi se vsako tretje leto nekoliko plačalo tistemu, ki bi o Shakspearji zvršil najlepšo pesem ali spis.

Pruska. Skozi Berlin hodijo laški in francozki častniki Poljakom pomagat; največ so nevojaški oblečeni. Gospo-skam je na meji ostro naročeno, da vrnejo tudi tiste ljudi, ki imajo s seboj dobre popotne liste; pa do zdaj še vendar nihé ni bil vrnen.

Danska. „Triester Ztg.“ piše: iz Kopenhagena smo dobili poročilo, da je princ Viljem vzel krono.

Turška. Angleška je bila poslala 45.000 svetinj Turškej vladi za vojnike, ki so se v zadnej vojni tolkli s Črnogorci. Ker pa ni bilo teh svetinj mogoče vseh razdati, kaj naredi Fuad paša? Dal jih je preliti, in iz njih je naredil svetinje, ktere so se nedavno dajale Črnogorcem. To so zvedeli in razglasili časniki; Fuad paša je pa za to kaj srdit, še bolj pa Angleži.

Amerika. Francozom se kaj slabo godi pred Pueblo; sami več ne upajo, da bi pred jesenjo prišli v Mexiko. 20. dan aprila meseca so bili dvakrat vrženi; vzeli so do zdaj samo dva ostroga, toda izgubili so pri tem delu 3000 mož. Vojskovod Comonfort ima za njihovem hrbtom 8000 konjikov; torej iz Vera-Kruza celó živeža lahko ne dobivajo. Francozje sami nimajo več dosti veselega upanja. Meksikanci se krepko boré.

sredi vasi na Gorici. Pesem je človeku časi potrebna. Nebó mu odpira, ker je iz nebés domá; daje mu srce, tolaži mu dušo, in preganja skrbí iz glave. Pevcu je žalost neznana. Skrb se obudi še le, ko utihne petje.

Minka: Nocoj mi kaj čudno govoriš! Žalost, — skrb — nesrčnost — in pesmim jih razodevaš, meni pa ne!

A.: Prav to mi dela skrb in žalost, ker še moja nisi.

M.: Ali meniš morda res, da ti nisem zvesta? Kolikrat uže sem točila solze, ko sem premišljala ljubezen. Tolažila me je samo sladka misel, da sva si obljubila večno zvestobo; da nama ne branita očeta, da bodeš ti večno moj in jaz večno tvoja.

A.: Dvomil bodem o tvojej ljubezni, ko se vrne Sava proti Triglavu. Preverjen sem, da je čista ko solnce, trdna ko skala. Privolila sta nama v poroko tudi oba očeta; vse to je res: vendar še ne znava tega, ali je tako prav tudi nebeškemu očetu?

M.: Andrej! ko sem bila na Šmarnej gori, prosila sem Marije Device, da bi se nama izpolnila želja, in ta molitev me je potolažila.

A.: Človek obrača, Bog obrne, kakor je vsacemu namenil. Ako je pa nama odločeno, da ne ménjava prstana v cerk-

vi, zato vendar ne umrje ljubezen v mojem in tvojem srcu. Poroči naji v nebesih, od koder je prišla na zemljo — na pokopališči samo truplo v večni pokoj zaspi.

M.: Andrej! nocoj tako govoriš, da me je skoraj groza — v nebesih bodeva imela poroko! Povedi mi, zakaj nisi nič vesel, kakor si bil druge večere? Saj sem ti obljubila zvestobo v sreči in tudi v nesreči.

A.: Prava ljubezen je resnica; torej ti moram govoriti po resnici, kaj se mi je prigodilo. Sinoči je bil petek, kakor veš, in midva se nisva videla. Ta večer je mladenčem nevaren. Šel sem torej pred navado spát. Oči sem že imel zaprte, pa vendar še vedno sem ná-te mislil in tudi na poroko. Trikrat sem bil zaspal, trikrat so me obudile strašne sanje. Pri znamenji, zunaj naše vasi na polji, kjer skoraj vsa vas v molitvi slovo jemlje od vsacega mrliča, tamkaj sem videl množico pogrebcev, ki je klečé molila okrog mrliča. — Ta prikazen mi več ne daje miru; pobrala mi je vse veselje. Ako je to pomenilo tvojo ali mojo smrt, potem bodeva imela v nebesih poroko.

M.: Sanje so sanje, prazne vraže, pravijo stari ljudje; pa vendar, kakor govore, časi človeka sanje opominjajo nesreče, ki bi se mu utegnila pripetiti. Ni še davno, kar pripovedujejo, da se je pri nas to-le prigodilo: nekež vdovi se je sanjalo, da je nje edini sin ubit na Laškem v boji. Od tistega časa ni imela niti miru, niti pokoja. Šla je torej na božjo pot v Crngrob, in prosila je pomočnice vseh nesrečnih, da jej ohrani sina, ker nima več drugega veselja na tem svetu. Vrnila se je potem domú po tistem poti, ki drži iz Crngroba skozi gozd na ravnico. Ko sede trudna k studencu, in ko počivaje premišlja, prikaže se jej neznana, dolga bela žena, ter jo nagovori po imenu rekoč: mati, ne žaluj, tvoj sin te zdrav čaka domá. Ko je vdova prišla domú, vesel jej na pragu sin podá roko.

A.: Minka, prav praviš! Ti si me potolažila. V vtorek bode mali šmaren; ta dan pojdeva v Crngrob.

Tako sta se potolažila, in pričala sta veselejše pogovore. Pozno je Andrej še le prisrčno slovo jemal od Minke.

Luna je bila davno za Ljubnikom, petelinje so se uže povsod jako glasili, zvezde so gasnile; po cerkvah je danove zvonilo; v Crngrobu so pa kaj lepó trojsko bili. Veliki zvon

veličastno odmeva po Sorškem polji, srednji in mali pak mu neizrečeno milo drobita in prikladata. *) Andrej hití domú po Sorškem polji, koder je bilo precéj temno. Uže je bil pri vélicem smrečji, skozi katero drži pot čez véliko cesto na široke poljane. Kar nobene žive stvari ni bilo čuti, samo unekraj gozda nekdo vriska in prepéva. Ne hoté se Andrej opomni sinočinjih sanj; preleti ga nekaka groza samega sredi gozda.

V tem hipu zagrmí glas: kdo si? Stoj! — Stoj! Stoj! zavpije drugič in tretjič. Preplašeni Andrej steče — ne vidi, ne sliši — beži, kakor brez glave. — Puška pokne, da se posveti in odjekne po gozdu. — Andrej umira na tleh.

Strašne so zmote na svetu! Kolikrat nadloge pravico tepó; kolikrat se nedolžnost preganja: krivica pa ošabno glavo nosi! Andrej umira, za gosdom pa veselo prepeva tisti, ki je kriv njegove smrti! Ta je vojaški uhajalec, ki hojeva tudi pozno domú od svoje drage skozi ta gozd iz neke vasi blizu savskega mlina. Gosposka, to zvedevši, odpravi stražo, da bi ga ujela. Po nesreči je Andrej prišel na vrsto.

Nastopil je vtorek, dan malega šmarna. Brhke Savke s krasnimi pečami na glavi, z robci, bélimi kakor sneg, v roci, vesele gredó v Crngrob, kamor véliki zvon slovesno vabi k božjej službi; v nekež vasi na Sorškem polji v županovej hiši pa v leseno, belo sobico, narejeno iz dveh končnic in štirih stranic pokladajo mrliča v večni mir in pokoj. Žalostno ga mladenči dvignejo na ramena, ter odnesó na polje do znamenja, kjer ga na tla položé. Zvonovi kaj milo pojó; vsa vas kleči okoli mrliča. Dvigne se zdaj najstarejši izmed vseh, obrne se k ljudem, in reče: „ako se je Andrej komu kaj zameril v svojem kratkem življenji, prosim ga, naj mu odpusti, če ne zarad ljudi, vsaj zarad Boga.“ Ko to izreče, zopet poklekne ter moli. Tiho molijo tudi pobožne matere, otroci jočejo, pa sami ne vedó, zakaj; mladenči se žalostno drzé, dekleta solze v ruto pretakajo, na glas pa joka lepa Minka.

*) To je prava beseda za to, kar Nемеc pri godbi imenuje „begleiten“. Vred.

Loterija 3. junija 1863.

Dunaj: 60, 59, 79, 58, 5.

Gradec: 82, 3, 23, 55, 22.

Dunaj 3. junija. — Nadavek (agio) srebru 10.50.

32]

Schmidtovi izdelki iz gozdne volne.

Marsikdo nenadoma oboli v tem času, ker se vreme rado preminja; ker mokrota ali hlad napravi bolečine, ali jih ponovi. Treba je torej varovati se, in iskati pomoči tam, kjer je jo uže marsikteri našel. Če ima človek nahod od prehlado (reumatizem), priporočati je Schmidtovo znáno blago iz gozdne volne, ki so ga zdravniki preiskovali, in slavno potrdili. To blago je narejeno iz vlakna (faser) smrekovega in borovega drevja in iz vlaken družih rastlin. Kako zdrave so smrekove in borove kopéli, kadar človeka trga po udih, ali kadar oboli, ker je bil na prepáhu (luftzug), ali ker se je prehladil, kaže to, ker čedalje več ljudi prihaja v take kopeli. Razni izdelki in oblačila iz gozdne volne so pri meni na ogledu. Če začne trgati po udih na tem ali unem delu človeškega telesa, imamo pomoč, ki novo trganje precej

[4

ustavi, staro pa odpravi ali polajša. Na prodaj imam in priporočam rokaváče (janke), hlače, notranje podplate, nogavice, podmétek (vato), olje in prejo za pletenje (štrikanje) iz gozdne volne.

V Ljubljani 11. maja 1863.

Albert Trinker.

33]

Oznaniło.

Kdor hoče v svojej hiši zatreti podgane, miši, stenice in žoharje ali šurke (grile), naj pri meni kupi tiste povsod dobro znane strupenine, katero napravlja g. Riesz Guttmann na Ogerskem.

Janez Tauzher,

trgovec na vélicem trgu v Ljubljani,
„pri plavej krogli.“

[2